

Stanlimetoden, lektion 1 - Mål och behovsanalys

I förra numret av Stanlis elektroniska nyhetsbrev gav vi en övergripande presentation av Stanlimetoden och lovade att återkomma med en liten snabbkurs i ämnet. Kursen är uppdelad i fyra avsnitt och här följer lektion nummer ett: Hur gör man en mål- och behovsanalys.

Stanlimetoden kan grovt delas in i fyra steg, där Mål- och behovsanalysen utgör en logisk startpunkt. Analysen syftar till att definiera arbetsuppgiften, att klargöra vad man ska göra och vilka intressenter som finns. Resultatet blir en målmodell, d.v.s. en lista på vad som måste tas fram för att målen ska uppfyllas.

Arbetet bedrivs ofta i seminarieform, där deltagarna diskuterar sig fram till vad som ska ingå och vad som inte ska ingå. Målsättningen är att alla ska få sina frågeställningar belysta, utan att arbetet därför växer över alla bräddar.

Konsulthjälp underlättar

För att få ordning på diskussionen tar man ofta hjälp av en konsult som är expert på målmodellering. Marianne Janning på Guide Konsult Stockholm AB brukar lägga upp arbetet som en trestegsraket:

Vi brukar börja med en inventering av problemen, förklarar hon. Vad är intressenterna missnöjda med idag och på vilka punkter krävs det förbättringar? Det är den problemorienterade fasen.

I nästa steg intresserar vi oss för vilka som kan ha nytta av det planerade arbetet, och hur denna nytta ser ut. Det kallar vi för intressentanalys.

När vi har rätt ut vilka problem som finns och vilka som kan vara intresserade är det dags att sätta mål. Vad vill vi egentligen uppnå? Avsikten är att denna Mål- och behovsanalys ska resultera i en målmodell som ger förutsättningarna för det fortsatta arbetet (målmodellen för Belägenhetsadresser ser du [här](#))

Ett exempel

Låt oss ta det pågående projektet Belägenhetsadresser som exempel. Den befintliga standarden, SS 63 70 03, har några år på nacken och behöver revideras. Det arbetet sköts av en teknisk kommitté, TK 466.

En av deltagarna i TK 466 är Göran Helmersson från Posten Sverige AB. För oss på Posten är det viktigt att adressen är skriven på ett sätt som inte kan misstolkas, säger Göran Helmersson. Det finns oklarheter och luckor i dagens standard och det är ett av skälen till att vi deltar i projektet.

Men det räcker inte med att adressen är tydligt skriven, man måste också kunna hitta till adressen ifråga. Sveriges är ett stort land och postadresser är bristfälliga som geografiska begrepp. Vem besöker en postbox eller en postlåda? Här finns det mycket att göra, säger Göran Helmersson. Vi måste skilja på besöksadress, leveransadress och postadress. Men vi får inte göra förändringar som försvårar kommunikationen med andra register. Det är sådana frågor som vi måste lösa när vi utformar den nya standarden.

Hur har ni arbetat?

Vi har haft ett möte per månad. Själva målanalysen gjorde vi i seminarieform och det tog två möten i anspråk. Vi arbetade väldigt konkret med färgglada papperslappar som beskrev problem, intressenter och mål på ett åskådligt sätt. För mig var det här ett nytt sätt att arbeta och jag är fylld av beundran över hur professionellt det hela bedrevs och hur snabbt vi kom fram till målet.

Nu är målanalysen klar och nu börjar arbetsgrupperna att fördjupa sig i sina respektive specialområden.

Marianne Janning igen:

Så här arbetar vi i alla projekt. Arbetsgruppen är en viktig resurs och vi är måna om att utnyttja den. Det gäller att se till att allting blir förankrat och att alla verkligen får komma till tals och känner sig delaktiga. Det är särskilt viktigt när man har gruppdeltagare som normalt inte arbetar med den här typen av frågor. I nästa nummer av Stanlis nyhetsblad ska vi titta på nästa steg i Stanlis arbetsmetodik, att skapa en gemensam begreppsapparat. Det momentet kallas begreppsanalys, eller begreppsmodellering, och resulterar i en begreppsmodell.

Sten Sture Skaldeman